

**Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě Sociální rozměr hospodářské a měnové unie**

COM(2013) 690 final

(2014/C 67/24)

Hlavní zpravodaj: **Georgios DASSIS**

Dne 4. října 2013 se Evropská komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

*sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě Sociální rozměr hospodářské a měnové unie*

COM(2013) 690.

Předsednictvo Evropského hospodářského a sociálního výboru pověřilo dne 17. září 2013 přípravou podkladů na toto téma specializovanou sekci Zaměstnanost, sociální věci, občanství.

Vzhledem k naléhavé povaze práce Evropský hospodářský a sociální výbor jmenoval pana DASSISE hlavním zpravodajem na 493. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. října 2013 (jednání dne 17. října), a přijal následující stanovisko 157 hlasy pro, 3 hlasy byly proti a 19 členů se zdrželo hlasování.

## 1. Obecné připomínky

1.1 Hospodářská a finanční krize, jež nemá obdoby a zasáhla obzvláště tvrdě členské státy eurozóny, ukázala mimo jiné strukturální slabiny Evropy obecně. Prokázala jasné propojení vysoké míry nezaměstnanosti s tlakem na rozpočty členských států, sociálním poklesem a nepokojem ve společnosti. Rozpočty členských států sice musí být vyvážené, ale škrty měly negativní účinky na vzdělávání, aktivní politiky trhu práce a příznivé sociální podmínky. Nárůst nezaměstnanosti a chudoby má negativní dopad na dovednosti a zaměstnatelnost pracovníků. Narušuje také schopnost podniků růst a vytvářet pracovní příležitosti, což dále podryvá možnosti obnovy.

1.2 Unie je svědkem toho, jak v některých z nejhůře zasažených zemí hospodářská a sociální krize přerůstá i v krizi politickou, v níž se daří extremistickým a nedemokratickým politickým hnutím. Je bezodkladně naléhavé čelit tomuto trendu a působit proti němu konkrétními činnostmi na úrovni evropské, národní a místní.

1.3 Vnitřní trh měl být hospodářským i sociálním projektem. Přispěl k vytváření pracovních příležitostí a prosperity ve všech členských státech EU. Dokončení vnitřního trhu a zvýšení účinnosti a sociální soudržnosti za podmínek vytvářených strategií Evropa 2020 má zásadní význam, má-li se Evropa co nejrychleji dostat z krize.

1.4 Za této situace se Výbor se značným zájmem seznámil se sdělením Komise, jež považuje za první příspěvek k nadcházejícímu projednání v Evropské radě a rozhodnutím o posílení sociálního rozměru evropské hospodářské a měnové unie.

1.5 Vyzývá Komisi, aby s ohledem na tyto diskuse aktualizovala a posílila svou politiku, a mohlo tak být dosaženo dalšího pokroku, zejména proaktivnějším využíváním ukazatelů zaměstnanosti a sociálního začlenění.

1.6 Výbor konzistentně podporuje opatření ve prospěch sociálních investic, soustředěnější zaměření evropských fondů na funkční sociální politiku a politiku zaměstnanosti, iniciativy zaměřené na zaměstnanost mládeže a programy záruk pro mládež a snazší přeshraniční mobilitu. Vítá proto, že je těmto politickým oblastem věnována zvýšená pozornost. Vítá také skutečnost, že posílený sociální dialog by se měl podílet na průběhu evropského semestru.

1.7 Výbor sdílí názor Komise, že posílení sociálního rozměru by pomohlo členským státům uplatnit jejich potenciál z hlediska růstu zaměstnanosti, zvýšení sociální soudržnosti a prevence prohloubení rozdílů. Zejména podporuje myšlenku, že je třeba přistoupit k důslednějšímu sledování případů nerovnováhy v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociální v evropské hospodářské a měnové unii. K tomu je nutné systematické monitorování míry nezaměstnanosti, mladých nezaměstnaných neúčastnících se odborné přípravy ani vzdělávání, příjmů domácností, chudoby a nerovnosti.

1.8 Navrhovaný srovnávací přehled (*scoreboard*) případů nerovnováhy v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociální založený na klíčových ukazatelích a prahových hodnotách by z toho důvodu měl proaktivně detekovat vývoj asymetrických případů a zprostředkované působení na celkovou hospodářskou výkonnost. Monitorovací systém by měl být v potřebných situacích spouštěčem pro mechanismy včasné a účinné opravné a politické reakce, stejně jako je tomu v případě hospodářské nebo

finanční nerovnováhy. Výbor proto sdílí názor, který Evropská rada zaujala ve dnech 27.–28. června 2013, tedy že předpokládaný rámec sociálních ukazatelů a ukazatelů zaměstnanosti je prvním krokem k ucelenějšímu řešení sociálního rozměru evropské hospodářské a měnové unie <sup>(1)</sup>.

1.9 Výbor splnil svou konzultativní úlohu při přípravě nadcházejících diskusí Evropské rady formou svého stanoviska ze dne 22. května 2013 <sup>(2)</sup> a opakuje svou výzvu k dalšímu posílení sociálního rozměru evropské hospodářské a měnové unie.

## 2. Konkrétní připomínky

2.1 Ve svém sdělení Evropská komise navrhuje řadu iniciativ k posílení sociálního rozměru evropské hospodářské a měnové unie. Zvláště se soustředí na tři témata:

- posílený dohled nad problémy v oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí a koordinace politik,
- vyšší solidarita a zintenzivnění činnosti v oblasti zaměstnanosti a pracovní mobility,
- prohloubení sociálního dialogu.

2.2 Výbor souhlasí s tím, že je nutné posílit sociální rozměr evropské hospodářské a měnové unie, a rád by zdůraznil následující prvky:

*V oblasti posíleného dohledu nad problémy v oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí a koordinace politik*

2.3 Fiskální konsolidace EU a její hospodářská správa nemohou být udržitelné bez odpovídajících forem sociální konsolidace a sociální správy. Současná „rozpětí“ v evropských sociálních rozdílech podkopávají obnovu, růst a soudržnost. EHSV zastává mínění, že evropský semestr musí zahrnovat referenční hodnoty zaměstnanosti a sociálního začlenění ve stejném rámci dohledu, jako je tomu v oblasti hospodářské koordinace a strukturálních reforem. Kvantifikovatelné cíle v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociální musejí odpovídat cílům v oblasti zadluženosti a rozpočtových schodků a disponovat obdobnými reakčními a solidárními mechanismy k nápravě případů sociální nerovnováhy a podpoře sociálních investic.

2.4 EHSV si uvědomuje, že hospodářská obnova a sociální investice v EU a jejích členských státech vyžaduje více než jen formální správní struktury a statutární mechanismy. Z toho důvodu zde své místo a úlohu mají také instituce organizované

občanské společnosti i jednotliví evropští občané. Zásadní význam má participativní ztotožnění s projektem evropské integrace.

2.5 Výbor však zároveň zdůrazňuje, že udržitelná zlepšení v sociální oblasti vyžadují, aby byly strukturální problémy členských států řešeny u zdroje. Klíčovými prostředky k vyvedení Evropy z krize jsou globální konkurenceschopnost, hospodářský růst a důraz na sociální rozměr k z. Nově navrhované ukazatele pro oblast sociální politiky je nutné využít k posílení krátkodobých i dlouhodobých reforem.

*V oblasti vyšší solidarity a zintenzivnění činnosti v oblasti zaměstnanosti a pracovní mobility*

2.6 Jak Komise uvádí ve svém sdělení, přeshraniční pracovní mobilita je významným prvkem ochrany zaměstnanosti a konkurenceschopnosti, vytváření nových pracovních příležitostí a náhradě těch, jež zanikly v důsledku hospodářské restrukturalizace.

2.7 Je nutné přijmout další opatření, aby bylo možné dále omezit existující překážky mobility pracovních sil. Mígrující pracovníci musejí získat srozumitelné informace o pracovní a sociální legislativě, a to ve svém vlastním jazyce. Pracovníci by měli mít také specifické právo na poradenství. Potřebná zařízení pro poskytování poradenství by měla úzce spolupracovat se sociálními partnery a EURES, a zajišťovat tak informovanost migrujících pracovníků o sociálních a právních podmínkách v hostitelských zemích ještě před opuštěním země původu.

2.8 Sociální investice pomáhají lidem. Zlepšují jejich dovednosti a schopnosti a napomáhají jejich začlenění do společnosti a trhu práce, což následně příznivě ovlivňuje životní podmínky, stimuluje hospodářství a napomáhá tomu, aby EU vyšla z krize silnější, soudržnější a konkurenceschopnější.

2.9 Cílené sociální investice přinášejí nejen sociální pokrok, ale zároveň zvyšují konkurenceschopnost. Zejména v době dosud nepoznané dramatické nezaměstnanosti a narůstající chudoby hrají investice do sociálního státu navíc i hlavní úlohu při posílení sociální soudržnosti a sociálního začlenění, stejně jako i v boji proti sociálnímu vyloučení a chudobě. Takové investice musejí zaručovat účinnost.

2.10 EHSV jednoznačně zdůrazňuje, že sociální rozměr evropské hospodářské a měnové unie potřebuje jasné nástroje, ukazatele a kvalitativní a kvantitativní cíle, které by byly účinné stejně jako hospodářské a finanční závazky této unie. Připomíná rovněž Evropské radě, že pokud by pro takový oživený sociální rozměr EU neexistovala dostatečná shoda nebo politická vůle, navrhol by EHSV vydat se cestou posílené spolupráce v rámci evropské hospodářské a měnové unie, s vlastními finančními zdroji, doplňujícím sociálním fondem, paktem o sociálním pokroku a sociálními normami, cíli a stabilizačními mechanismy, které by odpovídaly fiskálním, rozpočtovým a měnovým stabilizačním mechanismům.

<sup>(1)</sup> Závěry Evropské rady z 27. až 28. června 2013, EUCO 104/13, bod 14, písm. c).

<sup>(2)</sup> Stanovisko EHSV CESE 1566/2013 ze dne 22. května 2013 přijaté 159 hlasy, 50 členů hlasovalo proti a 47 se zdrželo hlasování, zpravodaj pan Jahier, spoluzpravodaj pan Dassis), Úř. věst. C 271, 19.9.2013, s. 1–7.

*V oblasti prohloubení sociálního dialogu*

2.11 Výbor kladně přijímá návrhy Komise směřující k vyššímu zapojení sociálních partnerů do koordinace hospodářských politik a politik v oblasti zaměstnanosti na evropské úrovni. Sociální dialog hraje důležitou roli na všech úrovních. Přispívá k nalézání řešení, jež odrážejí názory zaměstnavatelů i pracovníků, a buduje porozumění a důvěru, jež jsou nezbytné pro reformu evropských trhů práce a posílení sociálních vazeb ve společnosti.

2.12 Výbor rovněž konstatuje, že budoucnost sociálního dialogu včetně otázky jednání tripartity již projednávají evropské sociální partnery.

V Bruselu dne 17. října 2013.

*předseda*  
Evropského hospodářského a sociálního výboru  
Henri MALOSSE

---